

МАРКЕТИНГОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЧЕМПІНГУ ЯК НЕТРАДИЦІЙНОГО ВИДУ ТУРИЗМУ

Лілія Іванова

канд. екон. наук, доцент

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)*

Ольга Вовчанська

канд. екон. наук, доцент

Львівський торговельно-економічний університет (Україна)

Пандемія COVID-19 внесла свої корективи практично у всі сфери економічного й суспільного життя багатьох країн. Серед інших сфер діяльності особливо негативно пандемія вплинула на туристичний бізнес, проте латеральний маркетинг дає змогу знайти вихід із будь-якої непростой ринкової ситуації. Так, у 20-х роках XXI століття неабиякої популярності, як нетрадиційний вид туризму, став набувати чемпінг. Цей вид туризму передбачає ночівлю у покинутих історичних церквах. Термін «чемпінг» утворено від слів church (церква) та camping (кемпінг), означає ночівлю у церкві для всіх охочих за певну плату. Ідею такого відпочинку вперше розробив британський благодійний фонд Церковний фонд збереження [1], який уже тривалий час опікується збереженням старовинних храмів, що втратили парафіян і стали нікому не потрібними. Але таким унікальним будівлям можна знайти інше застосування, і чемпінг – один із варіантів латерального маркетингу. Чемпінг передбачає бронювання церкви як кемпінгу на ніч, усі доходи від якого перераховують церкві і дають змогу підтримувати її у належному стані. Слід зазначити, що до пандемії COVID-19 чемпінг був особливо популярним серед американців, які люблять історичний аспект і таким чином прагнуть осягати місцеву культуру. У США церкви співпрацюють з фондом Церковний Спас, здаючи свої будівлі для різних заходів. У 2020–2021 рр. чемпінг став справжнім трендом серед замкнених на своєму острові британців. В рамках фонду Церковний фонд збереження почала функціонувати спеціальна компанія «Чемпінг», що керує двадцятьма історичними церковними комплексами.

Варто зазначити, що жителі Великобританії завжди любили відпочинок усередині країни, однак під час пандемії кордони закрилися, традиційні кемпінги та готелі виявилися переповненими і багато сімей почало шукати

небанальні місця для відпочинку на вихідні дні. Тут їм у нагоді став чемпінг, який потрапив до тренду нових нетрадиційних туристичних послуг. Туристів, які зупиняються на ночівлі у церквах, називають чемперами.

За даними компанії «Чемпінг», у 2021 р. історичні церкви для ночівлі відвідало майже 1350 гостей, а з моменту втілення концепції чемпінгу у 2015 р. – 6500 осіб. «Небагато людей можуть дозволити собі готельний номер, якому майже 1000 років і який є пам'яткою історії», – стверджують у компанії [1]. На сайті champing.co.uk розміщено цікаву історію кожної церкви, щоб допомогти туристам зробити остаточний вибір. Сплативши 42 англійські фунти, туристи мають можливість вступити до фонду Церковний фонд збереження. Внески також спрямовують на збереження історичних храмів.

Для того щоб переночувати в історичній церкві, потрібно зайти на сайт фонду, вибрати дату, вказати кількість гостей і кількість ночей, які планується провести в чемпінгу. Сайт повідомить, яка з історичних церков доступна для бронювання. Храми розташовані в різних районах країни: Ессексі, Норфолку, Ланкаширі та Сомерсеті. Вартість однієї ночівлі одної людини – у середньому 49–59 англійських фунтів. Незалежно від величини храмової споруди, передбачено, що за раз там може переночувати лише одна група, тож практично навіть одна людина може отримати у своє розпорядження все приміщення храму – з монументальними стінами, пам'ятниками, вітражами, вівтарем, надгробними плитами і всіма звичними приладами Англіканської церкви. Представники фонду зазначають, що навіть невелика сільська церква всередині дуже простора. Перед ночівлею гості отримують ключ від церкви, і вона переходить у їхнє розпорядження з шостої години вечора до десятої години ранку наступного дня. Також чемперам надають чай, каву, воду, чайник, ліхтарі та світильники, свічки на батарейках для створення затишної романтичної атмосфери. Спочатку чемперів забезпечували і спальними мішками з подушками, але через посилені санітарні норми гостей попереджають брати їх із собою. Чемперам не заборонено випивати улюблені напої в церкві. Окремі туристичні групи навіть влаштовують вечірки [2].

Поряд зі стандартним відпочинком Церковний фонд збереження також здійснює надання додаткових послуг на час перебування туристів у церкві, зокрема неквапливі прогулянки, пригоди на каное, розповіді, медитації. Чемперам також пропонують повноцінний сніданок, приготовлений із місцевих продуктів, який доставляють у церкву вранці. Туристи вважають, що чемпінг – це гарне співвідношення ціни та якості, а сон у церквах дозволяє відчутти її зовсім по-новому, не так, як під час служби, весілля чи похорону. Туристи відчують міцні стіни церковних споруд, старовинні двері, красиві

вітражі, у які вранці проникає сонячне світло. Чемпери стверджують, що вони отримують особливе відчуття втіхи чи спокою. Інакше кажучи, вони отримують від чемпінгу щось унікальне для кожного [3].

За результатами маркетингових досліджень можна стверджувати, що універсального портрета мандрівника-чемпера ще не існує: це люди різного віку та соціального стану. Сегментація цієї ринкової ніші туристичних послуг потребує окремих досліджень. Попередньо зазначимо, що одні туристи обирають церкву як засіб розміщення, щоб організувати оригінальну вечірку у несподіваних інтер'єрах, інші користуються цією можливістю для освітнього туризму: чемпінг популярний серед людей, які активно цікавляться історією. Треті хочуть «полоскотати собі нерви»: включають фільми жахів та насолоджуються містичною атмосферою старовинної будівлі. Популярні ночівлі в церквах також і серед блогерів, які постійно перебувають у пошуках цікавого контенту для соціальних мереж.

Отже, висновуємо, що champing як нетрадиційний вид туризму, досягає своєї мети – запропонувати унікальний циклічний маркетинговий продукт, коли туристи можуть більше дізнатися про історичні церкви, перебувати в них із ночівлею, одночасно оплачуючи їх утримання.

Список використаних джерел

1. The Churches Conservation Trust [Electronic resource]. – URL: <https://www.visitchurches.org.uk/>
2. Move Over Glamping, we present the new trend, “Champing” [Electronic resource]. – URL: <https://www.venuereport.com/blog/move-over-glamping-we-present-the-new-trend-champing/>
3. All God cons: camping in churches has a record year as UK staycations boom [Electronic resource]. – URL: <https://www.theguardian.com/travel/2021/aug/29/camping-churches-demand-uk-staycations-campsites-holidaymakers-champing>